

Nya larmsiffror från Socialstyrelsen om utlandsadopterade kvinnor: **"Var tjugonde gör självmordsförsök"**

(ur *Dagens Nyheter Debatt* 020411)

Själv mord är 3,7 gånger vanligare bland utlandsadopterade än bland svenskfödda. Nästan var tjugonde utlandsadopterad kvinna har vårdats för självmordsförsök. Bland adopterade från Korea är självmord den vanligaste dödsorsaken. Utlandsadopterade vårdas också betydligt oftare än svenskfödda för alkohol- och narkotikamissbruk. Det visar en ny studie från Socialstyrelsen. Resultatet avviker helt från den positiva officiella bilden av de adopterades situation, skriver fem representanter för olika adoptionsföreningar.

Socialstyrelsen har på uppdrag av Sveriges Television och Nordisk Film & TV tagit fram uppgifter om självmord och självmordsförsök bland utlandsadopterade i Sverige som presenteras i kväll i "Dokument inifrån".

Studien visar att självmord är 3,7 gånger vanligare bland utlandsadopterade, att självmord är den vanligaste dödsorsaken bland adopterade från Korea och att 4,7 procent av de utlandsadopterade kvinnorna har vårdats för självmordsförsök. Detta är resultat som inte överensstämmer med den officiella bild som förmedlas av forskarvärlden, adoptionsrörelsen och berörda myndigheter, som hävdar att de 40.000 utlandsadopterade uppvisar en god psykisk hälsa och anpassat sig väl i det svenska samhället.

Internationell adoption i den mening vi tänker oss i dag uppstod i samband med Koreakriget 1950-53. Internationell adoption sågs i början som ett sätt att av solidariska skäl rädda barn från tredje världens misär, men har under senare tid utvecklats till ett sätt för infertila par att få barn.

Redan i slutet av 1950-talet anlände de första utlandsadopterade barnen till Sverige, som snabbt blev världsledande inom internationell adoption genom att ta emot flest i relation till den inhemska befolkningen. Totalt har över 40.000 individer från 130 olika länder anlånt till Sverige, varav 8.500 från Korea, som är det enskilt största adoptionslandet. Från början av 1970-talet och fram till mitten av 1980-talet utgjorde de utlandsadopterade två procent av årskullarna.

Genom förbättrade tekniker för konstgjord befruktning har de internationella adoptionerna minskat i antal de senaste åren och i dag anländer årligen under tusen barn. Majoriteten av de 40.000 utlandsadopterade i Sverige är i dag vuxna, och 60 procent av dessa är kvinnor.

Forskning om utlandsadopterade inleddes i början av 1970-talet och man har därefter fortsatt att följa denna grupp från barn- och ungdomsåren till vuxen ålder. Studier utförda under 1980- och 90-talen visade att de utlandsadopterade har en god psykisk hälsa och anpassat sig väl i det svenska samhället. Detta är den officiella bild som forskarvärlden presenterar tillsammans med adoptionsrörelsen och de svenska myndigheterna.

Den statliga utredningen "Barn i homosexuella familjer" som även hade som uppdrag att undersöka utlandsadopterades situation sammanfattar väl forskarnas, adoptionsrörelsens och det offentliga Sveriges slutsats: "Det har inte framkommit något i forskningen som tyder på att adopterade barns psykiska hälsa och sociala anpassning skiljer sig från andra barns."(SOU 2001:10)

Den nya studie som Socialstyrelsen har tagit fram visar en annan bild av hur det går för gruppen utlandsadopterade i Sverige. Studien inkluderar 17 172

utlandsadopterade i Sverige födda mellan 1960 och 1979 som jämförts med motsvarande svenskfödd icke-adopterad befolkning i samma åldrar. Genomförda självmord är 3,7 gånger vanligare bland utlandsadopterade än i motsvarande svenskfödd grupp. Totalt innebär detta att 0,33 procent av de utlandsadopterade i studien, eller 56 individer, har avlidit på grund av självmord. Resultatet för enbart kvinnor visar att utlandsadopterade kvinnor löper 4,6 gånger högre risk att begå självmord än svenskfödda kvinnor.

Sett enbart till individer adopterade från Korea som avlidit i åldrarna 15-40 år fram till 1999, totalt 44 personer, visar dödsorsaksregistret att 26 av dessa, eller 59,1 procent, har avlidit till följd av självmord, vilket innebär att detta är den vanligaste dödsorsaken bland adopterade från Korea. I motsvarande svenskfödd grupp i samma åldrar avled 28,6 procent till följd av självmord. Förekomst i patientregistret för slutenvård på grund av självmordsförsök är 3,6 gånger vanligare bland utlandsadopterade än i motsvarande svenskfödd grupp. Totalt innebär detta att 3 procent av de utlandsadopterade, eller 519 individer, har vårdats för självmordsförsök. Resultatet för enbart utlandsadopterade kvinnor visar att 4,7 procent vårdats för självmordsförsök, vilket innebär en 4,6 gånger högre risk att vårdas för självmordsförsök än för svenskfödda kvinnor. Vidare vårdas utlandsadopterade oftare för alkohol- och narkotikamissbruk än svenskfödda. Utlandsadopterade kvinnor har en trefaldigt högre risk för slutenvård på grund av alkoholmissbruk och en mer än fyrfaldigt högre risk för slutenvård på grund av drogmissbruk än svenskfödda kvinnor. Nämnas bör att barn som adopterats av en förälder samt barn adopterade efter sju års ålder inte inkluderats i studien. Tidigare studier har visat att dessa grupper är extra sårbara, vilket innebär att redovisade risker i denna studie med stor sannolikhet skulle varit högre om det varit möjligt att inkludera dessa. Sammanfattningsvis motsäger resultatet i denna studie rådande uppfattning om god psykisk hälsa hos utlandsadopterade. I stället påvisar studien att en mycket hög självmordsfrekvens råder bland utlandsadopterade i Sverige, där framför allt kvinnorna är speciellt utsatta. Detta har forskarvärlden, adoptionsrörelsen och berörda myndigheter undgått att upptäcka eller valt att blunda för. En förklaring kan vara det faktum att forskarvärlden, adoptionsrörelsen och berörda myndigheter dominerats av adoptivföräldrar.

Vi som utlandsadopterade kräver nu mot bakgrund av redovisade fakta att forskarvärlden, adoptionsrörelsen och de svenska myndigheterna erkänner storleken av problemen och att dessa nya resultat tas på allvar. Forskningen bör inriktas på att identifiera orsaker och riskfaktorer för psykisk ohälsa, utveckla behandlingsmetoder, samt fortsatt uppföljning av hälsotillståndet hos utlandsadopterade.

Från adoptionsrörelsen efterlyser vi både självkritik, en större ödmjukhet och framför allt ett mer realistiskt förhållningssätt. Slutligen, svenska staten måste nu ta sin del av ansvaret och initiera stora insatser från samhällets sociala och sjukvårdande instanser med målet att minska och förebygga psykisk ohälsa hos utlandsadopterade.

Martin Claesson

Ordförande Adopterade koreaners förening

Christian Hofvberberg

Ordförande Adopterades röst

Mikael Jarnlo

Ordförande Adopterade etiopiernas och eritreanernas förening

Anna Hübinette
Medlem Adopterade koreaners förening
Tobias Hübinette
Medlem Adopterade koreaners förening